

РЕШЕНИЕ

№ 12855

гр. София, 25.07.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65
състав**, в публично заседание на 17.07.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **6302** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), вр. с чл. 85, ал.1 и чл. 84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на А. М. Б., ЛНЧ [ЕГН], гражданка на С., лично за себе си и като майка и законен представител на малолетните си деца Кобан К. Х. с ЛНЧ 700031158569 и Н. К. Х. с ЛНЧ [ЕГН], граждани на И., против Решение № 6403/27.05.2024г., издадено от председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ – МС), с което на основание чл. 75, ал.1, т.2 и т.4, вр. с чл. 8 и чл.9 от ЗУБ е отказано да им се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут. В жалбата се твърди, че решението е незаконосъобразно, поради допуснати при постановяването му съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с материалния закон. Конкретно се сочи, че административният орган е преценил правилно, че са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут на основание чл.9, ал.12, т. 3 от ЗУБ, но неправилно и в противоречие с материалния закон е приел, че И. е трета сигурна държава и жалбоподателката може да се завърне в нея. Соци, че в решението не е преценил дали условията в И. ще бъдат подходящи за отглеждането на малолетните й деца, поради което счита, че е нарушен принципът за висшия интерес на детето. Моли съда да отмени решението на заместник-председателя на ДАБ – МС като незаконосъобразно и да върне преписката за ново разглеждане и произнасяне на административния орган.

Ответникът, председателят на ДАБ - МС, изпраща административната преписка по издаване на оспореното решение. В съдебно заседание, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата, излага доводи за законосъобразност на обжалваното решение. Представя актуални справки за общото положение и актуалната общественно-политическа обстановка в Сирийската арабска република и в Република И.. Моли съда да отхвърли обжалването.

Представител на Софийска градска прокуратура не участва при разглеждане на делото.

Административен съд – [населено място], като взе предвид, че жалбата е подадена в срока по чл.84, ал.3 ЗУБ, от адресат на оспорения отказ, срещу подлежащ на оспорване административен акт, намира същата за допустима.

След като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства и на основание чл. 168, ал. 1, вр. чл. 146 АПК провери изцяло законосъобразността на обжалвания административен акт, съдът намира за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по молба на жалбоподателя с вх. № В-013-1208 от 07.11.2023г. за предоставяне на международна закрила за нея и малолетните ѝ деца Кобан К. Х. и Н. К. Х.. Личните данни на кандидата са установени въз основа на декларация по чл. 30, ал.1, т. 3 от ЗУБ, като в хода на административното производство са представени лична карта и удостоверение за брак. Жалбоподателката е родена в С., [населено място], област Х., гражданка е на С., по народност е кюрд, по вероизповедание – мюсюлманка- сунит, омъжена е. Децата са родени в И. и са иракски граждани.

От данните от проведеното на 24.01.2021 г. интервю и служебно събраните от ответника доказателства се установява, че е А. М. Б. е напуснала С. около 2013г., когато отишла в К., И. през 2014г. Там се омъжила за кюрд. Около септември 2023 г. със съпруга и децата си напуснали нелегално И., през планини и села стигнали до Турция и около 20 дни останали в О.. В началото на октомври 2023г. влезли нелегално в България с помощта на трафикант преминали със стълба теленото заграждение. Около три дни останали в гората. Трафикантът ѝ казал, когато стигнат до магистралата да се предадат в полицията. Не притежава разрешение за влизане или пребиваване в друга държава-членка на ЕС. Не е подавала и молба за международна закрила досега. Майка ѝ, трима братя и шест сестри пребивават в Германия. Има една сестра във Франция. Не е осъждана или арестувана. Като причина за напускане на С. посочва, че терористите са убили баща ѝ и искали да ги отвлекат, не могли да продължат образованието си, имало война. Заявява, че не би се завърнала там, защото там не ѝ е останало нищо, къщата ѝ е разрушена, а бомбардировките продължават. Не могли да останат и в селото, в което живеели, което било до иракската и сирийската граница, защото падали бомби от самолети. Бягали в далечни села. От иракската армия арестували и убивали, групировки отвлечали деца, поради което не могли да останат повече от един месец на едно и също място, поради което напуснали И.. Заявява, че иска да получи закрила в България, защото е мирна държава.

В административното производство са представени копия с превод на български език на лична карта на Кобан К. Х. и свидетелство за раждане на Н. К. Х..

С писмо рег. № УП 5692/13.11.2023г. (л. 65 от делото) от директора на Дирекция “Социално подпомагане”, Агенция за социално подпомагане – О., на основание чл. 15, ал.6 от Закона за закрила на детето (ЗЗДет.) Дирекция “Социално подпомагане” е

уведомена за подадената молба за международна закрила и е поискано становище или доклад.

С писмо изх. № ДП/Д-С-КС/706-001/14.05.2024г. (л. 40 и 41 от делото), на основание чл. 15, ал.6 от ЗЗДет. е предоставена информацията относно придружените малолетни лица Кобан К. Х. и Н. К. Х.. Според посоченото в доклада, децата живеят с родителите си в жилище под наем в [населено място]. Не са посещавали училище в родината си, като майката желае да посещават училище. Майката е консултирана за възможността за ползване на социални услуги, за необходимостта за записване на децата на училище и при личен лекар. Заключено е, че основаната грижа за децата се полага от родителите, в интерес на децата е да се отглеждат в сигурна и спокойна среда без да се притесняват за живота и здравето си; че основаните права на придружените малолетни чужденци не са нарушени, като към момента не съществуват преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социалното развитие на децата.

С писмо рег. №М-28034/22.12.2023г. (л. 62 от делото) директорът на Специализираната дирекция М – ДАНС заявява, че не възразява на А. М. Б. да бъде предоставена закрила в Република България, в случай, че отговаря на условията на ЗУБ за това.

Със становище рег. № УП 5692 от 30.04.2024 г. на интервюиращия орган (л.26) е предложено на председателя на ДАБ – МС да откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на А. М. Б. лично и като майка и законен представител на малолетните деца Кобан К. Х. и Н. К. Х..

С оспореното в настоящото производство Решение № 6403/27.05.2024г. председателят на ДАБ – МС на основание чл. 75, ал.1, т.2, вр. с чл.8 и чл.75, ал.1, т.4 вр. чл.9 от ЗУБ, отказва да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на А. М. Б. и нейните деца Кобан К. Х. и Н. К. Х.. Въз основа на събраните в административното производство доказателства, като е съобразил ситуацията в страната на произход, според представените справки, административният орган е приел, че не се установяват факти, които да дават основание за опасения от преследване, основаващи се на събития, настъпили след като чужденката е напуснала държавата си на произход – чл. 8, ал.6 от ЗУП, поради което е отхвърлил искането за предоставяне на статут на бежанец като неоснователно. Приел е, че всички справки, изготвени от дирекция “Международна дейност” на ДАБ ясно показват, че обстановката по сигурността в С. е достигнала прага на всеобхватно насилие в рамките на вътрешен въоръжен конфликт, преминал в гражданска война, поради което е приел, че е налице наличие на тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Посочено е, че преценката за наличие на такива заплахи срещу А. М. Б. и нейните деца следва да бъде съобразена с висшия интерес на детето. Като е анализирал информацията, съдържаща се в представената справка за положението в Иракски К., административният орган е приел, че в конкретния случай няма добре обосновани опасения от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидатката, за да са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, тъй като безогледното насилие в И. не е изключително и за А. М. Б. и децата ѝ не съществува реален риск от тежки посегателства по чл.9, ал.1 от ЗУБ.

Като част от административната преписка са приложени посочените в решението справки на директора на дирекция "Международна дейност" на ДАБ - МС вх. № ЦУ

-812/11.03.2024 (л. 27 и сл.) относно общото положение и актуалната общественно-политическа обстановка в Сирийката арабска република и Справка вх. № ЦУ – 1009/01.04.2024г. относно общото положение и актуалната общественно-политическа обстановка в Република И. и Иракски К. и спазването на човешките права там.

След уведомяване на Дирекция “Социално подпомагане” за съдебното производство, на основание чл. 15, ал.5 от ЗЗДет., по настоящето дело е представен социален доклад изх. № ПР/Д-С-КС/496-001/08.07.2024г. (л. 102 от делото), според който в интерес на децата е да се отглеждат в сигурна и спокойна среда, без да се притесняват за живота и здравето си; връщането на семейството в И. застрашава живота им; в интерес на децата е да останат в България и да могат да продължат образованието си; връщането на родителите и децата в И. ще се отрази негативно върху емоционалното състояние на децата; родителите и децата са се адаптирали успешно в страната.

В съдебно заседание жалбоподателката за пръв път представя заповед за арест на съпруга ѝ К. И. Х. с № 989/03.09.2023г., издадена от Следствен съд в Е., според която е обвинен “въз основна на чл. 165 от Наказателния кодекс: Връзки с Кюрдската работническа партия (П.)”.

Пред съда А. М. Б. заявява, че в И. живели в област, в която П. била наблизно и искала населението да ги изхранва. Съпругът ѝ отказал да им помага, затова били принудени да напуснат. Турската власт ги обвинявала, че помагат на П., а П. ги обвинявала, че не им помагат. След като ѝ връчили заповедта за арест на съпруга ѝ, се консултирали с адвокат, който казал, че ако го хванат го очаквали 5 години затвор и те решили да избягат. Заявява, че нищо не я свързва нито с И., нито със С..

От ответника пред съда са представени актуални справки относно положението в С. и в И..

От така приетото за установено, настоящият съдът прави следните правни изводи:

Решението е постановено от компетентен административен орган –председателя на ДАБ при МС, съгласно чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и чл. 75, ал.1 от ЗУБ, съгласно които решението, с което се предоставя или отказва предоставяне на закрила се взема от председателя на ДАБ- МС.

От приетите и неоспорени по делото доказателства се установява, че жалбоподателката е била информирана писмено, на разбираем за нея език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията ѝ, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомена за датата на насроченото интервю, по време на което ѝ е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от нея език, като за целта е бил осигурен превод от и на кюрдски език. Видно от представения протокол от проведено интервю, същото е проведено на заявления от жалбоподателката език, като последната изрично е удостоверила с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ молбата е била разгледана индивидуално, като на жалбоподателката е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е била ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

В съответствие с изискването на чл. 15, ал.6 от ЗЗДет. е уведомена Дирекция “Социално подпомагане” (л. 65) за започналото административно производство. Проведена е социална консултация (л. 71), изготвен е и формуляр за идентификация и

оценка на нуждите (л. 70). С декларация УП5692/07.11.2023г. (л.79) А. М. Б. е декларирала, че не желае децата ѝ като представители на “уязвима група” да ползват безвъзмездна правна помощ, предоставена от Националното бюро за правна помощ.

Не е налице съществено нарушение на административно-производствените правила, изразяващо се в неспазване на срока по чл.75, ал.1 от ЗУБ, тъй като сроковете за произнасяне от страна на административния орган са инструктивни, като в този смисъл е и постановление № 4 от 22.IX.1976 г. по гр. д. № 3/76 г., на Пленума на ВС.

Не се установява и нарушение на чл. 58, ал. 9 от ЗУБ. От ответника е изискано писмено становище от ДАНС по молбата на жалбоподателя за предоставяне на международна закрила, което в случая е положително.

Независимо от горното, съдът счита, че оспореното решение е издадено при съществено нарушение на административно-производствените правила, довело и до несъответствие с материалния закон.

Причините, които българският законодател урежда като обосноваващи предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут, се сочат в чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Наличието и основателността на опасенията, следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за закрила данни, като се отчита произходът на преследването, дали последното води до нарушаване на основни права на човека и закрилата, която може да даде или да се получава от държавата по произход.

В настоящия случай председателят на ДАБ не е анализирал подробно бежанската история на чужденеца, включително причините да напусне със семейството си И.. Представеното за пръв път пред съда писмено доказателство – заповед за арест не е обсъдено. В проведеното интервю не е изследвано защо жалбоподателката и семейството ѝ са напуснали Иракски К., не е изследвана и причината поради която е издадена заповедта за арест. Административният орган не е събрал и обсъдил тези доказателства и не е изложил конкретни мотиви, защо, след като не са изследвани причините, поради което са напуснали И., са приели, че за А. М. Б. и децата ѝ не е налице основателен страх от преследване поради религия, политическо мнение или социална принадлежност по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. При преценката за наличието на тези основания, следва да се съобрази задължителното тълкуване на чл. 15, буква "в" от Директива 2004/83/ЕО, дадено в Решение от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 на разширен състав на Съда на Европейските Общности. В него се казва, че съществуването на тежки и

лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи. Конкретизирано е, че съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава-членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Също така, имайки предвид мотивите на решението по дело № С-465/07, въпреки че не е необходимо кандидатът да е персонално застрашен, за да се ползва от защита по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, то в колкото по-голяма степен кандидатът е в състояние да докаже, че е конкретно засегнат, поради фактори свързани със специфичните му лични обстоятелства, толкова по-ниска степен на насилие е необходимо да бъде установена, за да му бъде предоставена субсидиарна закрила и съответно - колкото по-малко той е в състояние да покаже, че лично би бил обект на насилие, толкова по-голяма степен на насилие следва да бъде установена.

От изложеното следва, че след като не са установени специфичните лични обстоятелства на кандидата за закрила, не би могла да се извърши необходимата преценка за степента на насилие в страната по произход, необходима да бъде установена, за да бъде предоставена субсидиарна закрила.

На следващо място в обжалваното решение липсва конкретна преценка относно спазване на принципа за висшия интерес на детето. В тази връзка единствено са цитирани разпоредби на Конвенцията на ООН за правата на детето, като установените в конкретния случай факти не са отнесени към тях, не е обсъден изготвеният в административното производство социален доклад и не са изведени изводи в тази насока. Съгласно чл. 6а ЗУБ при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. Преценката относно най-добрия интерес на детето следва да се извършва в съответствие с изискванията на ЗЗДет. и по-конкретно да се съобрази, че в т. 11 от § 1 ДР на ЗУБ в сила от 16.10.2015 г., е предвидено, че "Най-добрият интерес на детето" е понятие по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет. Нормата задължава административният орган, да спазва и стриктно да изпълнява императивните норми на ЗЗДет., което

на първо място означава, че същият следва незабавно да уведоми органите за тяхната закрила. Съгласно § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДет., най-добрият интерес на детето е преценка на желанията и чувствата на детето; физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето; опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; способността на родителите да се грижат за детето; последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; други обстоятелства, имащи отношение към детето. В конкретния случай органът не е обсъдил и следва да изложи мотиви по отношение на представените доказателства в хода на съдебното производство от специализираните органи на закрила на детето, а именно социалния доклад с изх. № ПР/Д-С-КС/706-001/14.05.2024 г., изготвен от директора на Дирекция "Социално подпомагане" К. село. С него е дадено заключение, че в интерес на детето е да живее в сигурна и спокойна среда, където няма риск за живота му. В представения пред съда социален доклад е посочено, че в интерес на децата е да останат в България и да продължат образованието си и връщането им в И. ще се отрази негативно на емоционалното им състояние и пр., които следва да бъдат обсъдени от административния орган при вземане на решението. В административния акт липсва преценка от административния орган за евентуалните рискове при връщане на кандидатката и децата ѝ в страната им на произход. Административният орган не е изследвал дали висшият интерес на детето, зачитане на правата на човека и на човешкото достойнство ще бъдат съхранени при връщане в И.. По силата на чл. 10 от Директива 2008/115, преди да се вземе решение за връщане се отчитат най-висшите интереси на детето. Решението на органа противоречи на изискванията на Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23.06.2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила, Хартата на основните права на Европейския съюз, Конвенция на ООН за правата на детето от 1989 г. и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. (В този смисъл е и Решение № 6742 от 21.06.2023 г. на ВАС по адм. д. № 4613/2023 г.; Решение № 3824 от 12.03.2020 г. на ВАС по адм. Д. № 8779/2019 г. и др.)

По изложените съображения отказът на административния орган за предоставяне на закрила е постановен при съществено нарушение на задължението по общото правило по чл. 35 АПК да изясни фактите и обстоятелствата от значение за случая, както и на специалната разпоредба по чл. 75, ал. 2 ЗУБ да прецени всички относими факти, свързани с държавата по произход. По изложените съображения издаденият административен акт е незаконосъобразен, което налага

неговата отмяна и връщане на преписката за ново произнасяне от административния орган съгласно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение. При произнасяне по молбата за международна закрила следва да се преценят всички относими факти, декларации или документи (в това число и представената пред съда заповед за арест), свързани с личното положение на молителката, като бъдат изяснени и причините за напускане на семейството на И., като бъде съобразен най-добрият интерес на малолетните ѝ деца с оглед изложеното в социалните доклади, изготвени от дирекция "Социално подпомагане".
Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, I отделение, LXV състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 6403/27.05.2024г., издадено от председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет.
ИЗПРАЩА делото като преписка на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет за ново произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящето решение.
Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от връчване на преписи на страните.

СЪДИЯ: